

EUROOPA LIIT

EUROOPA PARLAMENT

NÕUKOGU

Brüssel, 17. september 2025
(OR. en)

2025/0039(COD)

PE-CONS 21/25

SIMPL 55
ANTICI 63
ECOFIN 834
EF 204
DRS 59
COMPET 579
FIN 715
COH 107
ENV 564
CLIMA 221
CODEC 844

SEADUSANDLIKUD AKTID JA MUUD DOKUMENDID

Teema: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega muudetakse määrust (EL) 2023/956 seoses süsiniku piirimeetme lihtsustamise ja tugevdamisega

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU
MÄÄRUS (EL) 2025/...,**

...,

**millega muudetakse määrust (EL) 2023/956
seoses süsiniku piirimeetme lihtsustamise ja tugevdamisega**

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt²

¹ ELT C, C/2025/3201, 2.7.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3201/oj>.

² Euroopa Parlamendi 10. septembri 2025. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu ... otsus.

ning arvestades järgmist:

- (1) Alates Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2023/956³ sätestatud üleminekuperioodi algusest 1. oktoobril 2023 on komisjon kogunud andmeid ja teavet kõnealuses määruses kehtestatud süsiniku piirimeetme (SPIM) rakendamise kohta, sealhulgas analüüsides aruandvate deklarantide esitatud kvartaliaruandeid. Kogutud teabest ja sidusrühmadega toimunud teabevahetusest, sealhulgas teabevahetusest SPIMi eksperdirühmas, on esile tulnud SPIMi lihtsustamise ja täiustamise võimalused kooskõlas liidu kohustusega tagada SPIMi sujuv rakendamine pärast seda, kui üleminekuperiood 1. jaanuaril 2026 lõppeb.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta määrus (EL) 2023/956, millega kehtestatakse süsiniku piirimeede (ELT L 130, 16.5.2023, lk 52, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/956/oj>).

- (2) Üleminekuperioodil saadud kogemuste ja kogutud andmete põhjal nähtub määruse (EL) 2023/956 I lisas loetletud kaupade liitu importijate jaotusest, et imporditud kaubaga seonduvate heitkoguste valdava osa eest vastutab ainult väike osa kõnealustest importijatest. Nõukogu määruse (EÜ) nr 1186/2009⁴ artiklis 23 osutatud väikese väärtusega kaupade, nimelt kaupade, mille tegelik koguväärtus ei ületa 150 eurot saadetise kohta, impordi suhtes kohaldatav erand näib olevat ebapiisav tagamaks, et SPIMi kohaldatakse importijate suhtes proportsionaalselt nende importijate mõjuga määrusega (EL) 2023/956 hõlmatud heitkogustele. Väikeste kaubakoguste importijate jaoks võib määruuses (EL) 2023/956 sätestatud aruandlus- ja finantskohustuste täitmine olla põhjendamatult koormav. Seepärast tuleks kehtestada uus erand, et vabastada määruse (EL) 2023/956 kohastest kohustustest kõnealuse määruse I lisas loetletud kaupade massi tähenduses väikeste koguste importijad, säilitades samal ajal SPIMi keskkonnaeesmärgi ja suutlikkuse saavutada kavandatud kliimaeesmärk.

⁴ Nõukogu 16. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1186/2009, millega kehtestatakse ühenduse tollimaksuvabastuse süsteem (ELT L 324, 10.12.2009, lk 23, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1186/oj>).

- (3) Määruses (EL) 2023/956 tuleks kehtestada uus künnis, mis põhineb kumulatiivsel imporditud kaupade netomassil importija kohta asjaomasel kalendriaastal (edaspidi „ühtne massipõhine künnis“) ja mille suuruseks on esialgu määratud 50 tonni. Ühtset massipõhist künnist tuleks kohaldada kumulatiivselt kõigi raua- ja terase-, alumiiniumi-, väetise- ja tsemendisektori kaupade suhtes. Kui kõigi importija poolt asjaomasel kalendriaastal imporditud kaupade netomass ei ületa kumulatiivselt ühtset massipõhist künnist, tuleks selline importija, sealhulgas tegevusloaga SPIMi deklarandi staatusega importija, vabastada asjaomasel kalendriaastal määrusest (EL) 2023/956 tulenevatest kohustustest (edaspidi „vähese tähtsusega erand“). Kui importija ületab asjaomase kalendriaasta jooksul ühtse massipõhise künnise, tuleks kõnealuse importija suhtes kohaldada määrusest (EL) 2023/956 tulenevaid kohustusi seoses kõigi asjaomase kalendriaasta jooksul imporditud kaupadega seonduvate kõikide heitkogustega, sealhulgas eelkõige kohustust saada tegevusloaga SPIMi deklarandi staatus, kohustust esitada SPIMi deklaratsioon kõigi asjaomasel kalendriaastal imporditud kaupadega seonduvate kõikide heitkoguste kohta ning kohustust osta ja tagastada SPIMi sertifikaadid kõigi nende heitkoguste puhul.
- (4) Elektri- ja vesinikusektori põhijooned, nagu impordikogused, kaubandusstruktuurid, tolliteave ja heitemahukus, erinevad suurel määral raua- ja terase-, alumiiniumi-, väetise- ja tsemendisektori omadest. Nende erinevuste tõttu eeldaks ühtse massipõhise künnise kehtestamine elektri ja vesiniku impordi suhtes keerukate kohanduste tegemist, mis ei võimaldaks märkimisväärselt vähendada nende sektorite importijate halduskulusid. Elektri ja vesiniku impordi suhtes ei tohiks seega vähese tähtsusega erandit kohaldada.

- (5) Imporditud kaupade koguse keskmist heitemahukust kajastava ühtse massipõhise künnise kehtestamisega püütakse tagada, et vähemalt 99 % imporditud kaupadega seonduvatest heitkogustest jääks SPIMi kohaldamisalasse ning et seetõttu kohaldataks vähese tähtsusega erandit imporditud kaupadega seonduvatest heitkogustest kõige rohkem 1 % suhtes. Vähese tähtsusega erand kujutaks endast kindlat ja sihipärast lähenemisviisi, kuna kajastab täpselt SPIMi keskkonnaalast olemust ja kliimaeesmärki, vähendades samal ajal märkimisväärselt SPIMist tulenevat halduskoormust importijate jaoks, kellest valdav enamik vabastatakse määruse (EL) 2023/956 kohastest kohustustest. Samal ajal kohaldatakse SPIMi jätkuvalt vähemalt 99 % heitkoguste suhtes, mis seonduvad imporditud kaupadega. Sellise ühtse massipõhise künnisega kõrvaldatakse ka oht, et importija püüab normide täitmisest kõrvale hoida, jagades saadetise kunstlikult osadeks.
- (6) Komisjon peaks igal aastal eelneva 12 kalendrikuu impordiandmete põhjal hindama, kas kaupade keskmises heitemahukuses või kaubanduse struktuuris, sealhulgas normidest kõrvalehoidmise tavades, on toimunud olulisi muutusi. Selleks et tagada, et vähemalt 99 % imporditud kaupadega seonduvatest heitkogustest jääb SPIMi kohaldamisalasse, peaks komisjon võtma vastu delegeeritud õigusaktid, et muuta ühtset massipõhist künnist, kasutades määruse (EL) 2023/956 VII lisa punktis 2 sätestatud meetodit. Mõjususe ja kindluse tagamiseks peaks komisjon sellised õigusaktid vastu võtma üksnes juhul, kui saadud künnis erineb kohaldatavast künnisest rohkem kui 15 tonni võrra. Juhul kui ühtset massipõhist künnist muudetakse, tuleks seda kohaldada alates järgmise kalendriaasta algusest.

- (7) Selle tagamiseks, et erand on piisavalt sihipärane, tuleks ühtset massipõhist künnist kohaldada iga importija, sealhulgas nende importijate suhtes, kellel on tegevusloaga SPIMi deklarandi staatus. Siinkohal tuleks arvesse võtta importija importi, olenemata sellest, kas kaubad on deklareerinud importija ise või kaudne tolliesindaja. Kaudne tolliesindaja peaks oma tegevuse laadi ja määrust (EL) 2023/956 tulenevate seonduvate kohustuste tõttu olema alati kohustatud saama tegevusloaga SPIMi deklarandi staatuse, enne kui ta tegutseb importija nimel seoses määruse (EL) 2023/956 I lisas loetletud kaupadega. Kui importija, keda esindab üks või mitu kaudset tolliesindajat, on ületanud ühtse massipõhise künnise, peaks iga kaudne tolliesindaja, kes tegutseb tegevusloaga SPIMi deklarandina, esitama ühtse massipõhise künnise ületanud esindatavate importijate nimel SPIMi deklaratsiooni kõnealuse kaudse tolliesindaja poolt liidu tolliterritooriumile toodud kaupade, sealhulgas ühtsest massipõhisest künnisest allapoole jäävate mis tahes kaupade kohta, ning tagastama nende kaupadega seonduvatele heitkogustele vastava arvu SPIMi sertifikaate.

- (8) Õiguskindluse huvides on asjakohane sõnaselgelt sätestada, et kui kaudne tolliesindaja tegutseb importija nimel tegevusloaga SPIMi deklarandina, on kaudne tolliesindaja see, kelle suhtes peaksid kehtima määruse (EL) 2023/956 alusel selle importija suhtes kohaldatavad kohustused, eelkõige kohustus esitada SPIMi deklaratsioon kaudse tolliesindaja poolt importija nimel imporditud kaupade kohta ja tagastada nende kaupadega seonduvate heitkogustega seotud SPIMi sertifikaadid. Sellest tulenevalt tuleks kohustuste täitmata jätmise korral kohaldada määruse (EL) 2023/956 kohaseid trahve just kaudse tolliesindaja suhtes. Kaudse tolliesindaja suhtes ei tohiks aga kohaldada trahve juhul, kui liikmesriigis asutatud importija nimel tegutsev kaudne tolliesindaja ei ole nõustunud tegutsema tegevusloaga SPIMi deklarandina.
- (9) Komisjon peaks tolliteabe põhjal jälgima imporditud kauba koguseid, et hinnata, kas ühtsest massipõhisest künnisest on kinni peetud. Sellise jälgimisega peaksid tegelema ka pädevad asutused. Selleks et pädevad asutused saaksid teha teadliku otsuse, on vaja näha ette asjakohased abinõud, et teha vajalik teave ja andmed pädevatele asutustele kättesaadavaks. Igal pädeval asutusel peaks olema võimalik nõuda tolliasutustelt vajalikku teavet ja tõendeid, sealhulgas importijate nime, aadressi ja kontaktandmeid, kui selline teave ei ole pädevale asutusele muul viisil kättesaadav. Kui tolliasutused saavad muu hulgas pädeva asutuse esitatud teabele tuginedes teada, et importija on ühtse massipõhise künnise ületanud, ei tohiks nad lubada importijal jätkata kauba importi kuni asjaomase kalendriaasta lõpuni või seni, kuni kõnealune importija pole saanud tegevusloaga SPIMi deklarandi staatust.

- (10) Importija, kes eeldab, et ta ületab aastase ühtse massipõhise künnise, peaks esitama tegevusloa taotluse. Selline importija peaks saama tegevusloaga SPIMi deklarandi staatuse enne ühtse massipõhise künnise ületamist. Nende importijate suhtes, kes ületasid ühtse massipõhise künnise enne loa saamist, tuleks kohaldada trahve.
- (11) Kohustus saada tegevusloaga SPIMi deklarandi staatuse enne ühtse massipõhise künnise ületamist võib tuua kaasa selle, et 2026. aasta alguses esitatakse palju taotlusi. Et hõlbustada määruse (EL) 2023/956 kohaldamist pärast üleminekusätete kehtivuse lõppemist ja vältida võimalikke impordihäireid, on asjakohane lubada importijatel ja kaudsetel tolliesindajatel, kes on esitanud tegevusloa taotluse 31. märtsiks 2026, jätkata 2026. aastal kaupade importimist isegi pärast ühtse massipõhise künnise ületamist, kuni tehakse otsus loa andmise kohta. Et vältida määrusest (EL) 2023/956 tulenevatest kohustustest kõrvalehoidmist, tuleks loa andmisest keeldumise korral kohaldada importijate ja kaudsete tolliesindajate suhtes trahve vastavalt nimetatud määruse artikli 26 lõikele 2a.
- (12) Tagamaks, et importija mõiste hõlmab kõiki asjakohaseid tolliprotseduure, on vaja seda mõistet muuta, et see hõlmaks lihtsustatud tolliprotseduuri juhtumit, mille puhul esitatakse ainult tolliprotseduuri kokkuvõtte vastavalt komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2015/2446⁵ artikli 175 lõikele 5.

⁵ Komisjoni 28. juuli 2015. aasta delegeeritud määrus (EL) 2015/2446, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 952/2013 seoses liidu tolliseadustiku teatavaid sätteid täpsustavate üksikasjalike eeskirjadega (ELT L 343, 29.12.2015, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2015/2446/oj).

- (13) Selleks et leida tasakaal tegevusloamenetluse toimivuse ja taotlejate riskiprofiili vahel, peaks konsulteerimismenetlus olema pädeva asutuse jaoks vabatahtlik. Konsulteerimismenetlus peaks võimaldama pädeval asutusel pidada nõu teiste pädevate asutuste ja komisjoniga, kui seda peetakse taotleja esitatud teabe ja SPIMi registris kättesaadavaks tehtud tolliteabe põhjal vajalikuks.
- (14) Suurema paindlikkuse tagamiseks peaks tegevusloaga SPIMi deklarantidel olema võimalik delegeerida SPIMi deklaratsiooni esitamine kolmandale isikule. Tegevusloaga SPIMi deklarant peaks jääma vastutavaks SPIMi deklaratsiooni esitamise eest. Et tegevusloaga SPIMi deklarant saaks võimaldada vajaliku delegeerimise ja juurdepääsu kolmandale isikule, peab kõnealune kolmas isik vastama teatavatele tehnilise pädevuse nõuetele, sealhulgas omama ettevõtjate registreerimise ja identifitseerimise numbrit (EORI-number), ning tema asukoht peaks olema liikmesriigis.
- (15) Tegevusloaga SPIMi deklarandid peaksid esitama oma iga-aastase SPIMi deklaratsiooni ja tagastama vastava arvu sertifikaate kaupade importimise aastale järgneva aasta 30. septembriks. Selleks et võimaldada tegevusloaga SPIMi deklarantidele kohustuste täitmisel suuremat paindlikkust, jätab deklaratsiooni hilisem esitamiskuupäev neile rohkem aega, et koguda vajalikku teavet, tagada, et seonduvad heitkogused on tõendanud akrediteeritud tõendaja, ning osta vastav arv SPIMi sertifikaate. SPIMi sertifikaatide kehtetuks tunnistamise kuupäeva tuleks vastavalt kohandada.

- (16) Mõne praegu määrusega (EL) 2023/956 hõlmatud alumiiniumi- ja terasetoote puhul sõltub seonduv heitkogus peamiselt sisendmaterjalidest (lähteainetest) tulenevast seonduvast heitkogusest, samas kui nende kaupade tootmise eri etappides tekkiv heide on üldjuhul suhteliselt väike. Kõnealused tootmisetapid hõlmavad viimistlusprotsesse, mida viivad läbi eraldi käitised, mis ei ole hõlmatud ELi heitkogustega kauplemise süsteemiga (ELi HKSi⁶) vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ⁶, välja arvatud integreeritud tootmisrajatised. Selleks et tagada sidusus ELi HKSi normidega ja lihtsustada SPIMI normide kohaldamist kolmandate riikide käitajate jaoks, tuleks nende tootmisprotsesside seonduvad heitkogused jätta heitkoguste arvutamisel süsteemipiiridest välja, viies tootmisprotsesside süsteemipiirid kooskõlla ELi HKSi hõlmatud süsteemipiiridega.
- (17) Liikmesriigi või kolmanda riigi mandrilaval või majandusvööndis toodetud elektrienergiat käsitatakse vastavalt kas kõnealusest liikmesriigist või kõnealusest kolmandast riigist pärinevana. Liikmesriigi või kolmanda riigi mandrilaval või majandusvööndis toodetud vesinikku käsitatakse vastavalt kas kõnealusest liikmesriigist või kolmandast riigist pärinevana.
- (18) Kui sisendmaterjalide (lähteainete) suhtes on juba kohaldatud ELi HKSi või süsiniku hinnastamise süsteemi, mis on täielikult seotud ELi HKSi⁶ga, ei tohiks nende lähteainetega seonduvaid heitkoguseid võtta arvesse keerukate kaupadega seonduvate heitkoguste arvutamisel.

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj>).

- (19) Tegevusloaga SPIMi deklarandid peavad esitama iga-aastase SPIMi deklaratsiooni, mis sisaldab seonduvate heitkoguste arvutamist kas vaikeväärtuste või akrediteeritud tõendaja tõendatud tegelike väärtuste alusel. Vaikeväärtused peaks arvutama ja kättesaadavaks tegema komisjon. Seonduvat heitkogust tuleks seega tõendada üksnes tegelike väärtuste puhul.
- (20) Ülemineku perioodi jooksul kogutud teave tõi esile, et aruandvatel deklarantidel on keeruline saada nõutavat teavet kolmandas riigis tegelikult makstud süsinikuhinna kohta. Selleks et hõlbustada süsinikuhinna mahaarvamist, peaks komisjon võimaluse korral kehtestama aasta keskmise süsinikuhinna, mida väljendatakse eurodes CO₂ tonni kohta tegelikult makstud süsinikuhinnast, lähtudes muu hulgas konservatiivsest eeldusest ning tuginedes usaldusväärsele ja avalikult kättesaadavale teabele ning kolmandate riikide poolt komisjonile esitatud teabele põhinevatele parimatele olemasolevatele andmetele.
- (21) Tegelikult makstud süsinikuhinna mahaarvamiseks vajalikud tõendid tuginevad teabele, mis on oluline tegelike seonduvate heitkoguste kindlaksmääramiseks ja kontrollimiseks. Kui seonduvad heitkogused deklareeritakse vaikeväärtuste alusel, peaks olema võimalik taotleda süsinikuhinna mahaarvamist vaid viitega iga-aastastele süsiniku vaikehindadele, kui need on kättesaadavad. Kuna lähteainetega seonduvaid heitkoguseid ei tohiks arvesse võtta, kui nende suhtes on juba kohaldatud ELi HKSi või süsiniku hinnastamise süsteemi, mis on täielikult seotud ELi HKSigaga, ei ole nende seonduvate heitkogustega seotud süsinikuhind mahaarvamisel asjakohane.

- (22) Tegevusloaga SPIMi deklarandid saavad taotleda tagastatavate SPIMi sertifikaatide arvu vähendamist vastavalt päritoluriigis deklareeritud seonduva heitkoguse eest tegelikult makstud süsinikuhinnale. Kuna süsinikuhinda saab maksta kolmandas riigis, mis ei ole imporditud kauba päritoluriik, peaks ka selline süsinikuhind olema mahaarvatav.
- (23) Selleks et muuta SPIMi registris olevad seonduvate heitkoguste andmed usaldusväärsemaks ja hõlbustada andmete esitamist, peaks akrediteeritud tõendajatel olema kolmandates riikides asuvate käitajate taotlusel juurdepääs SPIMi registrile, et kontrollida seonduvat heitkogust. Lisaks peaks nende käitajate ema- või sidusettevõtjatel olema juurdepääs SPIMi registrile, et kontrollitava käitaja nimel vajalikke andmeid registreerida ja jagada. Käitajatelt tuleks nõuda ettevõtte või tegevuse registreerimisnumbrit, et tagada nende identifitseerimine.
- (24) Et tagada kooskõla Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 765/2008⁷ ja komisjoni rakendusmäärusega (EL) 2018/2067⁸, on asjakohane sätestada, et tõendaja peaks olema juriidiline isik, kes on määruse (EL) 2023/956 kohaldamisel akrediteeritud riikliku akrediteerimisasutuse otsusega. Sellise otsuse tegemisel peaks riiklik akrediteerimisasutus võtma juriidilise isiku kvalifikatsiooni hindamisel arvesse rakendusmääruse (EL) 2018/2067 kohaseid asjakohaseid tegevusalade rühmi.

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise nõuded ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 339/93 (ELT L 218, 13.8.2008, lk 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2008/765/oj>).

⁸ Komisjoni 19. detsembri 2018. aasta rakendusmäärus (EL) 2018/2067, milles käsitletakse andmete tõendamist ja tõendajate akrediteerimist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ (ELT L 334, 31.12.2018, lk 94, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2067/oj).

- (25) Selleks et aidata kaasa määruse (EL) 2023/956 rakendamisele riigi tasandil, peaksid liikmesriigid tagama, et pädevatel asutustel on kõik oma ülesannete ja kohustuste täitmiseks vajalikud volitused.
- (26) Ühtse keskplatvormi loomise, käitamise ja haldamisega seotud kulusid tuleks rahastada tegevusloaga SPIMi deklarantide makstavatest tasudest. Ühtse keskplatvormi loomiseks, käitamiseks ja haldamiseks sõlmitud esimese ühise riigihankelepingu kestuse ajal tuleks need kulud esialgu katta liidu üldeelarvest ning selleks tuleks kõnealustest tasudest saadav tulu asjaomaste kulude katmiseks suunata liidu eelarvesse. Võttes arvesse selle tulu laadi, on asjakohane käsitada seda tulu sihtotstarbelise sisetuluna. Pärast nimetatud kulude katmist alles jäänud tulu tuleks kanda liidu eelarvesse. Komisjonil peaks olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, millega määratakse kindlaks tasude struktuur ja suurus selliselt, et ühtse keskplatvormi organiseerimine ja kasutamine oleks kulutõhus, et tasud määrataks kindlaks nii, et need kataksid üksnes asjaomased kulud, ning et välditaks põhjendamatuid halduskulusid. Samuti peaks komisjon võtma vastu delegeeritud õigusaktid, millega määratakse järgmiste ühiste hanketingute kestuse ajaks kindlaks, et tasudest tuleks otse rahastada platvormi käitamis- ja haldamiskulusid.
- (27) Selleks et anda tegevusloaga SPIMi deklarantidele piisavalt aega, et valmistuda määruse (EL) 2023/956 kohaste muudetud kohustuste täitmiseks, peaksid liikmesriigid alustama 2026. aastal imporditud kaupadega seonduvate heitkoguste puhul SPIMi sertifikaatide müüki 2027. aastal. 2027. aastal ostetud SPIMi sertifikaatide hind, mis vastab 2026. aastal liitu imporditud kaupadega seonduvatele heitkogustele, peaks olema kooskõlas ELi HKSi lubatud heitkoguse ühikute hindadega 2026. aastal.

- (28) Tegevusloaga SPIMi deklarantide kohustust tagada, et SPIMi registris nende kontrol olevate SPIMi sertifikaatide arv vastab iga kvartali lõpus vähemalt 80 %-le aasta algusest imporditud kaupadega seonduvatest heitkogustest, ei ole piisavalt kohandatud, et kajastada eeldatavat finantskorrektsiooni. Seetõttu on vaja vähendada sertifikaatide arvu määra 80 %-lt 50 %-le ja näha ette ELi HKSi lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamine. Lisaks peaks tegevusloaga SPIMi deklarandil olema võimalik tugineda SPIMi deklaratsioonis eelmisel aastal samade kaupade ja samade kolmandate riikide kohta esitatud teabele.
- (29) Tagasiostu piirmäär peaks samuti kajastama täpsemalt SPIMi sertifikaatide arvu, mille tegevusloaga SPIMi deklarandid peavad importimise aasta jooksul ostma.
- (30) Kuna SPIMi sertifikaadid tunnistatakse kehtetuks ilma hüvitiseta, ei ole tööpäeva lõpus vaja edastada teavet ühtselt keskplatvormilt SPIMi registrile.
- (31) Kui tegevusloaga SPIMi deklarant ei tagasta õiget arvu SPIMi sertifikaate kolmanda osapoole, täpsemalt käitaja, tõendaja või süsinikuhinna dokumente sertifitseeriva sõltumatu isiku esitatud ebaõige teabe tõttu, peaks pädevatel asutustel olema võimalik võtta trahvide kohaldamisel arvesse asjaomaseid konkreetseid asjaolusid, nagu kohustuste täitmata jätmise kestus, raskusaste, ulatus või kas täitmata jätmine oli tahtlik või tulenes hooletusest, kas see oli korduv või mil määral tegevusloaga SPIMi deklarant tegi koostööd. See võimaldaks väiksemate või tahtmatute vigade puhul trahvi summat vähendada.

- (32) Ühtse massipõhise künnise ületanud importijate suhtes, kes ei ole tegevusloaga SPIMi deklarandid, tuleks kohaldada artikli 26 lõikes 2a sätestatud trahvi. Seejuures tuleks arvesse võtta kõiki sellise importija poolt asjaomasel kalendriaastal ilma loata imporditud kaupadega seonduvaid heitkoguseid. On asjakohane sätestada, et trahvi tasumine vabastab importija kohustusest esitada kõnealuse impordiga seoses SPIMi deklaratsioon ja tagastada SPIMi sertifikaadid. Et võtta arvesse rikkumise kerget või tahtmatut laadi, peaks pädevatel asutustel olema võimalik määrata väiksem trahv, kui ühtset massipõhist künnist on ületatud mitte rohkem kui 10 % võrra kõnealusest künnisest või kui importija on ajutiselt jätkanud kaupade importimist ja tema taotlus tegevusloaga SPIMi deklarandi staatuse saamiseks on tagasi lükatud.
- (33) Määrust (EL) 2023/956 kohaldatakse teatavate liitu imporditavate CO₂-mahukate kaupade suhtes. Määruse (EL) 2023/956 I lisas loetletud kaupade hulgas on tsemenditoodete all „muud kaoliinsavid“. Kuigi kaltsineeritud kaoliinsavid on CO₂-mahukad tooted, ei ole see nii kaltsineerimata kaoliinsavide puhul. Kaltsineerimata kaoliinsavid tuleks seetõttu määruse (EL) 2023/956 kohaldamisalast välja jätta.
- (34) Määruse (EL) 2023/956 II lisas on loetletud kaubad, mille puhul tuleks seonduvate heitkoguste arvutamisel arvesse võtta ainult otseseid heitkoguseid. Kõnealuses lisas loetlemata kaupade puhul tuleks arvesse võtta nii otseseid kui ka kaudseid heitkoguseid. Kuna kaudsed heitkogused ei ole elektritootmise seisukohast olulised, tuleks elekter lisada kõnealuses lisas esitatud kaupade loetellu.

- (35) On vaja lihtsustada vaikeväärtuste kindlaksmääramist, kui konkreetse kaubaliigi puhul puuduvad usaldusväärsed andmed eksportiva riigi kohta. Sellistel juhtudel tuleks kasvuhoonegaaside heite ülekandumise vältimiseks kehtestada vaikeväärtuseks nende 10 suurima heitemahukusega eksportiva riigi keskmine heitemahukus, mille kohta on olemas usaldusväärsed andmed, kuna see on asjakohane keskmine, et tagada SPIMi keskkonnaeesmärgi täitmine. See ei piira võimalust kohandada neid vaikeväärtusi piirkonna eripära alusel vastavalt määruse (EL) 2023/956 IV lisa punktile 7.
- (36) Selleks et täiendada ja muuta määruse (EL) 2023/956 teatavaid mitteolemuslikke osi, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et vajaduse korral muuta kõnealuse määruse VII lisas esitatud ühtset massipõhist künnist, mis on kindlaks määratud kooskõlas kõnealuse määruse artikli 2 lõikega 3a, ning täiendada kõnealust määrust, et määrata kindlaks, et ühtse keskplatvormi käitamis- ja haldamiskulusid rahastatakse otse tegevusloaga SPIMi deklarantide makstavatest tasudest. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes⁹ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

⁹ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

- (37) Kuna käesoleva määruse eesmärged, nimelt lihtsustada teatavaid kohustusi ja tugevdada mehhanismi, mille liit on kehtestanud kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohu vältimiseks ja seeläbi süsinikuheite vähendamiseks kogu maailmas, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid meetmeid ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (38) Selleks et määruse (EL) 2023/956 kohaseid delegeeritud õigusakte ja rakendusakte oleks võimalik õigeaegselt vastu võtta, peaks käesolev määrus jõustuma kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
- (39) Määrust (EL) 2023/956 tuleks seetõttu vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EL) 2023/956 muutmine

Määrust (EL) 2023/956 muudetakse järgmiselt.

1) Artiklit 2 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Erandina lõigetest 1 ja 2 ei kohaldata käesolevat määrust sõjalise tegevusega seoses veetava või kasutatava kauba suhtes vastavalt komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2015/2446* artikli 1 punktile 49.“;

b) lisatakse järgmine lõige:

„3a. Käesolevat määrust ei kohaldata:

- a) elektrienergia suhtes, mis on toodetud liikmesriigi või III lisa punktides 1 ja 2 loetletud riigi või territooriumi mandrilaval või majandusvööndis;
- b) vesiniku suhtes, mis on pärit liikmesriigi või III lisa punktis 1 loetletud riigi või territooriumi mandrilavalt või majandusvööndist.“

2) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 2a

Vähese tähtsusega erand

1. Importija, sealhulgas tegevusloaga SPIMi deklarandi staatusega importija, vabastatakse käesolevast määrusest tulenevatest kohustustest, kui imporditud kaupade netomass asjaomasel kalendriaastal ei ole kumulatiivselt suurem kui VII lisa punktis 1 sätestatud ühtne massipõhine künnis (edaspidi „ühtne massipõhine künnis“). Nimetatud künnist kohaldatakse kõigi CN-koodidega kaupade kogu netomassi suhtes importija ja kalendriaasta kohta arvutatuna. Sellisel juhul deklareerib importija, sealhulgas tegevusloaga SPIMi deklarandi staatusega importija, kõnealuse vabastuse asjaomases tollideklaratsioonis.
2. Kui importija, sealhulgas tegevusloaga SPIMi deklarandi staatusega importija, ületab asjaomasel kalendriaastal ühtse massipõhise künnise, kohaldatakse importija või tegevusloaga SPIMi deklarandi suhtes kõiki käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi seoses kõigi kõnealusel kalendriaastal imporditud kaupadega seonduvate kõikide heitkogustega.

3. Komisjon hindab iga kalendriaasta 30. aprilliks eelneva 12 kalendrikuu impordiandmete põhjal, kas ühtne massipõhine künnis tagab, et käesoleva artikli lõiget 1 kohaldatakse imporditud kaupade ja töödeldud toodetega seonduvatest heitkogustest kõige rohkem 1 % suhtes. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 28 vastu delegeeritud õigusaktid ühtse massipõhise künnise muutmiseks, kasutades VII lisa punktis 2 sätestatud meetodit, kui saadud künnis erineb kohaldatavast künnisest rohkem kui 15 tonni võrra. Muudetud ühtset massipõhist künnist kohaldatakse alates järgmise kalendriaasta 1. jaanuarist.

4. Käesolevat artiklit ei kohaldata elektrienergia ega vesiniku impordi suhtes.“

3) Artiklit 3 muudetakse järgmiselt:

a) punkt 15 asendatakse järgmisega:

„15) „importija“ – isik, kes esitab kauba vabasse ringlusse lubamiseks tollideklaratsiooni või tolliprotseduuri kokkuvõtte vastavalt delegeeritud määruse (EL) 2015/2446 artikli 175 lõikele 5 enda nimel ja enda eest, või kui tollideklaratsiooni esitab vastavalt määruse (EL) nr 952/2013 artiklile 18 kaudne tolliesindaja, siis isik, kelle eest selline deklaratsioon esitatakse;“;

b) punkt 31 asendatakse järgmisega:

„31) „käitaja“ – isik, kes käitab või kontrollib käitist kolmandas riigis, sealhulgas emaettevõtja, kes kontrollib kolmandas riigis asuvat käitist;“.

4) Artiklit 5 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Enne kauba importi liidu tolliterritooriumile peab iga liikmesriigis asuv importija taotlema tegevusloaga SPIMi deklarandi staatust (edaspidi „tegevusloa taotlus“).“;

b) lisatakse järgmised lõiked:

„1a. Kaudne tolliesindaja peab saama tegevusloaga SPIMi deklarandi staatuse enne kauba importimist liidu tolliterritooriumile. Kaudne tolliesindaja tegutseb tegevusloaga SPIMi deklarandina, kui importija on määranud kaudse tolliesindaja kooskõlas määruse (EL) nr 952/2013 artikliga 18 ja kaudne tolliesindaja nõustub tegutsema tegevusloaga SPIMi deklarandina, olenemata sellest, kas importija on vastavalt käesoleva määruse artiklile 2a käesolevast määrusest tulenevatest kohustustest vabastatud või mitte.

1b. Artikli 2a kohaldamisel esitab importija tegevusloa taotluse juhtudel, kui kõnealune importija eeldab, et ta ületab ühtset massipõhist künnist.“;

c) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Kui importija asukoht ei ole liikmesriigis, peab kaudne tolliesindaja saama tegevusloaga SPIMi deklarandi staatuse, olenemata sellest, kas importija on vastavalt artiklile 2a käesolevast määrusest tulenevatest kohustustest vabastatud või mitte.“;

d) lisatakse järgmine lõige:

„2a. Kui kaudne tolliesindaja tegutseb tegevusloaga SPIMi deklarandina importija nimel, kohaldatakse kaudse tolliesindaja suhtes käesoleva määruse kohaselt selle importija suhtes kohaldatavaid kohustusi seoses kaubaga, mida kõnealune kaudne tolliesindaja selle importija nimel impordib.“;

e) lõiget 5 muudetakse järgmiselt:

i) punkt g asendatakse järgmisega:

„g) liidu tolliterritooriumile imporditud kauba hinnanguline kogus kaubaliikide kaupa ja teave importivate liikmesriikide kohta kalendriaastal, mille jooksul taotlus esitati, ja järgmisel kalendriaastal;“;

ii) lisatakse järgmine punkt:

„ga) volitatud ettevõtja sertifikaadi number, kui taotlejale on antud volitatud ettevõtja staatus vastavalt määruse (EL) nr 952/2013 artiklile 38;“;

f) lisatakse järgmine lõige:

„7a. Tegevusloaga SPIMi deklarant võib delegeerida artiklis 6 osutatud SPIMi deklaratsioonide esitamise isikule, kes tegutseb selle tegevusloaga SPIMi deklarandi eest ja nimel. Tegevusloaga SPIMi deklarant jääb vastutavaks käesoleva määruse kohaselt tema suhtes kohaldatavate kohustuste täitmise eest.“

5) Artiklit 6 muudetakse järgmiselt:

a) lõiked 1 ja 2 asendatakse järgmisega:

„1. Jooksva aasta 30. septembriks ning esimest korda 2027. aastal 2026. aasta kohta esitab iga tegevusloaga SPIMi deklarant eelmise kalendriaasta kohta SPIMi deklaratsiooni, kasutades selleks artiklis 14 osutatud SPIMi registrit.

2. SPIMi deklaratsioon sisaldab järgmisi andmeid:

a) eelmise kalendriaasta jooksul imporditud iga kaubaliigi üldkogus, väljendatuna elektrienergia puhul megavatt-tundides ja muude kaupade puhul tonnides, kaasa arvatud ühtsest massipõhisest künnisest väiksemas koguses imporditud kaubad;

- b) käesoleva lõike punktis a osutatud kaupadega seonduva heitkoguse kogunäitaja, väljendatuna CO₂ ekvivalenttonnides elektrienergia megavatt-tunni kohta ja muude kaupade puhul CO₂ ekvivalenttonnides iga kaubaliigi tonni kohta, arvutatuna vastavalt artiklile 7 ja, kui seonduvad heitkogused määratakse kindlaks tegelike heitkoguste alusel, siis tõendatuna vastavalt artiklile 8;
- c) selliste tagastamisele kuuluvate SPIMi sertifikaatide koguarv, mis vastavad käesoleva lõike punktis b osutatud kaupadega seonduva heitkoguse kogunäitajale pärast vähendust, mis tuleneb kolmandas riigis artikli 9 kohaselt makstud süsinikuhinnast, ja kohandust, mis on vajalik selleks, et võtta arvesse, kui palju eraldatakse ELi HKSi lubatud heitkoguse ühikuid tasuta vastavalt artiklile 31;
- d) akrediteeritud tõendajate poolt artikli 8 ja VI lisa kohaselt väljastatud tõendamisaruannete koopiad, kui on asjakohane.“;

b) lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, mis käsitlevad SPIMi deklaratsiooni standardvormingut, sealhulgas iga käitise, päritoluriigi või muu kolmanda riigi ja kaubaliigi kohta esitatavat üksikasjalikku teavet, mille abil tõendada käesoleva artikli lõikes 2 osutatud üldkogust, kogunäitajat ja koguarvu, eelkõige seoses seonduva heitkoguse, makstud süsinikuhinna ja artikli 9 lõike 4 kohaldamisel süsiniku vaikehinna, SPIMi deklaratsiooni SPIMi registri kaudu esitamise korda ja käesoleva artikli lõike 2 punktis c osutatud SPIMi sertifikaatide tagastamise korda kooskõlas artikli 22 lõikega 1, eelkõige seoses protsessi ja tagastatavate sertifikaatide valikuga tegevusloaga SPIMi deklarandi poolt. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.“

6) Artiklit 7 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Muude kaupade kui elektriga seonduv heitkogus tehakse kindlaks:

- a) tegeliku heitkoguse põhjal IV lisa punktides 2 ja 3 esitatud meetodite kohaselt või
- b) vaikeväärtustena vastavalt IV lisa punktis 4.1 esitatud meetoditele.“;

b) lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Tegevusloaga SPIMi deklarant peab arvestust andmete üle, mis on vajalikud seonduva heitkoguse arvutamiseks vastavalt V lisas sätestatud nõuetele. Need andmed peavad olema piisavalt üksikasjalikud, et artikli 18 kohaselt akrediteeritud tõendajad saaksid asjakohasel juhul tõendada seonduvat heitkogust vastavalt artiklile 8 ja VI lisale ning et komisjon ja pädev asutus saaksid teha SPIMi deklaratsiooni järelkontrolli vastavalt artikli 19 lõikele 2.“;

c) lõike 7 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) IV lisas sätestatud arvutusmeetodite elementide rakendamine, sealhulgas tootmisprotsesside süsteemipiiride kindlaksmääramine, kusjuures need peavad olema vastavusse viidud ELi HKSiga hõlmatud tootmisprotsesside süsteemipiiridega, ning asjakohaste sisendmaterjalide (lähteained), heitekoefitsientide, käitisepõhiste tegeliku heitkoguse väärtuste ja vaikeväärtuste kindlaksmääramine ning nende kohaldamine üksikute kaupade suhtes, samuti selliste meetodite sätestamine, millega tagatakse vaikeväärtuste kindlaksmääramise aluseks olevate andmete usaldusväärsus, sealhulgas üksikasjalikkuse tase, ning selliste kaupade täpsem määratlemine, mida käsitatakse lihtsate ja keerukate kaupadena IV lisa punkti 1 tähenduses. Kõnealustes rakendusaktides täpsustatakse ka tõendid selle kohta, et IV lisa punktides 5 ja 6 loetletud kriteeriumid, mille täitmisel võib imporditud elektrienergia puhul ja kauba tootmisprotsessis tarbitud elektrienergia puhul kasutada lõigete 2, 3 ja 4 kohaldamisel tegelikku heitkogust, on täidetud, ning“.

7) Artikli 8 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Kui seonduv heitkogus määratakse kindlaks tegelike heitkoguste alusel, tagab tegevusloaga SPIMi deklarant, et artikli 6 kohaselt esitatud SPIMi deklaratsioonis deklareeritud seonduva heitkoguse kogunäitajat on tõendanud artikli 18 kohaselt akrediteeritud tõendaja, tuginedes VI lisas esitatud tõendamispõhimõtetele.“

8) Artikkel 9 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 9

Kolmandas riigis tasutud süsinikuhind

1. Kui seonduv heitkogus määratakse kindlaks tegelike heitkoguste alusel, võib tegevusloaga SPIMi deklarant oma SPIMi deklaratsioonis taotleda tagastatavate SPIMi sertifikaatide arvu vähendamist, et võtta arvesse kolmandas riigis deklareeritud seonduva heitkoguse eest tasutud süsinikuhinda. Vähendamist võib taotleda ainult juhul, kui süsinikuhind on kolmandas riigis tegelikult tasutud. Sel juhul võetakse arvesse kõiki selles riigis pakutavaid soodustusi või muus vormis hüvitisi, mis oleksid kaasa toonud süsinikuhinna langetamise.
2. Tegevusloaga SPIMi deklarant peab arvestust dokumentide üle, mis on vajalikud tõendamaks, et deklareeritud seonduva heitkoguse suhtes kohaldati süsinikuhinda kolmandas riigis ning see hind on tegelikult tasutud, nagu on osutatud lõikes 1. Tegevusloaga SPIMi deklarant säilitab eelkõige tõendid pakutavate soodustuste ja muus vormis hüvitiste kohta, eelkõige viited kõnealuse riigi asjakohastele õigusaktidele. Dokumentides sisalduvaid andmeid tõendab tegevusloaga SPIMi deklarandist ja kolmanda riigi ametiasutustest sõltumatu isik. Dokumentidel peavad olema kõnealuse sõltumatu isiku nimi ja kontaktandmed. Tegevusloaga SPIMi deklarant säilitab ka tõendid süsinikuhinna tegeliku tasumise kohta.

3. Tegevusloaga SPIMi deklarant säilitab lõikes 2 osutatud andmed kuni neljanda aasta lõpuni pärast aastat, mil SPIMi deklaratsioon esitati või oleks tulnud esitada.
4. Erandina lõigetest 1, 2 ja 3 võib tegevusloaga SPIMi deklarant taotleda SPIMi deklaratsioonis tagastatavate SPIMi sertifikaatide arvu vähendamist, et võtta arvesse deklareeritud seonduva heitkoguse eest tasutud süsinikuhinda, lähtudes iga-aastasest süsiniku vaikehinna. Sel juhul võetakse arvesse kõiki selles riigis pakutavaid soodustusi või muus vormis hüvitisi, mis oleksid kaasa toonud süsiniku vaikehinna langetamise. Vähendamist saab taotleda üksnes juhul, kui süsinikuhind on kehtestatud kolmandas riigis kohaldatavate normidega ja selle kolmanda riigi puhul on võimalik kindlaks määrata iga-aastane süsiniku vaikehind, lähtudes muu hulgas konservatiivsest eeldusest. Kui seonduv heitkogus määratakse kindlaks vaikeväärtuste alusel, võib vähendamist taotleda ainult iga-aastasest süsiniku vaikehinna lähtudes.

Alates 2027. aastast võib komisjon kolmandate riikide puhul, kus on kehtestatud süsiniku hinnastamise normid, määrata kindlaks nende kolmandate riikide süsiniku vaikehinna, teha selle hinna kättesaadavaks artiklis 14 osutatud SPIMi registris ja avaldada selle arvutamise meetodi. Komisjon tugineb selleks usaldusväärset ja avalikult kättesaadavat teabel ning asjaomastelt kolmandatelt riikidelt saadud teabel põhinevatele parimatele olemasolevatele andmetele. Komisjon võtab arvesse kõiki asjaomases kolmandas riigis pakutavaid soodustusi või muus vormis hüvitisi, mis oleksid kaasa toonud süsiniku vaikehinna langetamise.

5. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, milles käsitletakse käesoleva artikli lõike 1 kohaselt tegelikult makstud iga-aastase keskmise süsinikuhinna ja käesoleva artikli lõike 4 kohaselt kindlaks määratavate iga-aastaste süsiniku vaikehindade ümberarvestamist tagastatavate SPIMi sertifikaatide arvu vastavaks vähendamiseks. Kõnealustes õigusaktides käsitletakse ka välisvaluutas väljendatud süsinikuhinna ümberarvutamist eurodesse aasta keskmise vahetuskursi alusel, süsinikuhinna tegeliku maksmise kohta nõutavaid tõendeid, näiteid käesoleva artikli lõikes 1 osutatud asjakohase soodustuse või muus vormis hüvitise kohta, käesoleva artikli lõikes 2 osutatud sõltumatu isiku kutseoskusi ja selle isiku sõltumatuse kindlakstegemise tingimusi. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.“

- 9) Artikkel 10 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 10

Kolmandas riigis asuva käitaja ja käitise registreerimine

1. Kolmandas riigis asuva käitise käitaja taotlusel registreerib komisjon teabe käitaja ja tema käitise kohta artiklis 14 osutatud SPIMi registris.

2. Lõikes 1 osutatud registreerimistaotlus peab sisaldama järgmist registreerimisel SPIMi registrisse kantavat teavet:
 - a) käitaja ja vajaduse korral teda kontrollivate üksuste, sealhulgas emettevõtja nimi, aadress, ettevõtte või tegevuse registreerimisnumber ja kontaktandmed ning tõendavad dokumendid;
 - b) käitise asukoht, sealhulgas täielik aadress ja geograafilised koordinaadid, mis on väljendatud pikkus- ja laiuskraadides kuue kümnendkohaga;
 - c) käitise peamine majandustegevus.
3. Komisjon teavitab käitajat SPIMi registris registreerimisest. Registreering kehtib viis aastat alates käitise käitaja teavitamise kuupäevast.
4. Käitaja teavitab komisjoni viivitamata kõigist lõikes 2 osutatud teabes pärast registreerimist toimunud muutustest ning komisjon ajakohastab asjaomase teabe SPIMi registris.
5. Käitaja peab:
 - a) tegema kindlaks seonduva heitkoguse, mis on arvutatud vastavalt IV lisas esitatud meetoditele käesoleva artikli lõikes 1 osutatud käitises toodetavate kaubaliikide kaupa;

- b) tagama, et käesoleva lõike punktis a osutatud seonduv heitkogus on tõendatud kooskõlas VI lisas esitatud tõendamispõhimõtetega artikli 18 kohaselt akrediteeritud tõendaja poolt;
 - c) säilitama tõendamisarunde koopia ja andmed, mida on vaja kaubaga seonduvate heitkoguste arvutamiseks vastavalt V lisas sätestatud nõuetele nelja aasta jooksul pärast tõendamist, ning vajaduse korral koopia dokumentidest, mida on vaja tõendamaks, et deklareeritud seonduva heitkoguse suhtes kohaldati kolmandas riigis süsinikuhinda, mis on tegelikult tasutud, kuni lõpeb neljas aasta pärast aastat, mil sõltumatu isik tõendas kõnealustes dokumentides sisalduva teavet kooskõlas artikli 9 lõikega 2;
 - d) määrama vajaduse korral kindlaks kolmandas riigis makstud süsinikuhinna kooskõlas artikliga 9 ning laadima üles kaasnevad dokumendid ja tõendid.
6. Käesoleva artikli lõike 5 punktis c osutatud andmed peavad olema piisavalt üksikasjalikud, et võimaldada seonduva heitkoguse tõendamist kooskõlas artikliga 8 ja VI lisaga ning võimaldada teha kooskõlas artikliga 19 järelkontrolli SPIMi deklaratsioonile, mille on esitanud tegevusloaga SPIMi deklarant, kellele asjaomane teave on käesoleva artikli lõike 7 kohaselt avaldatud.

7. Käitaja võib avaldada tegevusloaga SPIMi deklarandile teabe käesoleva artikli lõikes 5 osutatud seonduva heitkoguse tõendamise ja kolmandas riigis tasutud süsinikuhinna kohta. Tegevusloaga SPIMi deklarandil on õigus kasutada kõnealust avaldatud teavet artiklis 8 osutatud kohustuse täitmiseks.
8. Käitaja võib igal ajal taotleda SPIMi registrist kustutamist. Sellise taotluse korral ja pärast pädevate asutuste teavitamist kustutab komisjon kõnealuse käitaja ja tema käitise kohta käiva teabe SPIMi registrist, tingimusel et kõnealune teave ei ole esitatud SPIMi deklaratsioonide järelkontrolliks vajalik. Pärast seda, kui komisjon on andnud asjaomasele käitajale võimaluse olla ära kuulatud ja on konsulteerinud asjaomaste pädevate asutustega, võib ta samuti teabe registrist kustutada, kui ta leiab, et teave selle käitaja kohta ei ole enam õige. Komisjon teavitab sellisest kustutamisest ka pädevaid asutusi.“

10) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 10a

Akrediteeritud tõendajate registreerimine

1. Kui akrediteering antakse kooskõlas artikliga 18, esitab tõendaja taotluse SPIMi registris registreerimiseks selle liikmesriigi pädevale asutusele, kus on riikliku akrediteerimisasutuse asukoht. Tõendaja esitab registreerimistaotluse kahe kuu jooksul alates akrediteeringu andmise kuupäevast, kuid mitte enne 1. septembrit 2026. Pädev asutus registreerib teabe akrediteeritud tõendajate kohta SPIMi registris.
2. Lõikes 1 osutatud SPIMi registris registreerimise taotlus peab sisaldama vähemalt järgmist teavet:
 - a) tõendaja nimi ja kordumatu akrediteerimistähis;
 - b) kõik SPIMi puhul asjakohased akrediteerimisulatused;
 - c) tõendaja asutamisriik;
 - d) akrediteeringu jõustumise kuupäev ja SPIMi puhul asjakohaste akrediteerimistunnistuste kehtivusaja lõppemise kuupäev;
 - e) kogu teave tõendaja suhtes kehtestatud haldusmeetmete kohta, mis on SPIMiga seotud;

f) SPIMi puhul asjakohase akrediteerimistunnistuse koopia.

Esimeses lõigus osutatud teave kantakse SPIMi registrisse tõendaja registreerimisel.

3. Komisjon teavitab tõendajat SPIMi registris registreerimisest. Pädev asutus teavitab nimetatud registreerimisest SPIMi registri kaudu ka komisjoni ja teisi pädevaid asutusi.
4. Tõendaja teavitab pädevat asutust kõigist muudatustest, mis tehakse lõikes 2 osutatud teabes pärast SPIMi registrisse registreerimist. Pädev asutus tagab, et SPIMi registrit ajakohastatakse nõuetekohaselt.
5. Artikli 10 lõike 5 punkti b kohaldamisel kasutab tõendaja seonduva heitkoguse tõendamiseks SPIMi registrit.
6. Pädev asutus kustutab tõendaja SPIMi registrist, kui kõnealune tõendaja ei ole enam artikli 18 kohaselt akrediteeritud või ei ole täitnud käesoleva artikli lõikes 4 sätestatud kohustust. Pädev asutus teavitab tõendaja registrist kustutamisest komisjoni ja teisi pädevaid asutusi. Pädev asutus kustutab kõnealust akrediteeritud tõendajat käsitleva teabe SPIMi registrist, tingimusel et kõnealune teave ei ole esitatud SPIMi deklaratsioonide järelkontrolliks vajalik.“

11) Artiklit 11 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Liikmesriik määrab pädeva asutuse, kes täidab käesolevast määrusest tulenevaid ülesandeid ja kohustusi, teavitab sellest komisjoni ning tagab, et määratud asutusel on kõik volitused, mis on vajalikud kõnealuste ülesannete ja kohustuste täitmiseks.“;

b) lisatakse järgmine lõige:

„3. Artikli 30 lõikes 6 osutatud aruande jaoks esitavad pädevad asutused komisjoni taotlusel ja küsimustiku alusel asjakohase teabe käesoleva määruse rakendamise kohta.“

12) Artiklit 14 muudetakse järgmiselt:

a) lõiked 3 ja 4 asendatakse järgmisega:

„3. SPIMi registri eraldi osa sisaldab teavet artikli 10 lõike 2 kohaselt registreeritud käitajate ja käitiste kohta kolmandates riikides ning teavet artikli 10a kohaselt registreeritud akrediteeritud tõendajate kohta.

4. SPIMi registris olev teave, millele on osutatud lõigetes 2 ja 3, on konfidentsiaalne, välja arvatud käitajate nimed, aadressid, ettevõtte või tegevuse registreerimisnumbrid, kontaktandmed, käitiste asukoht kolmandates riikides ning artikli 10a lõikes 2 osutatud teave akrediteeritud tõendajate kohta. Käitaja võib otsustada mitte teha avalikult kättesaadavaks oma nime, aadressi, ettevõtte või tegevuse registreerimisnumbrit, kontaktandmeid ja käitiste asukohta. Komisjon teeb SPIMi registris sisalduva avaliku teabe koostalitlusvõimelises vormingus kättesaadavaks.“;

b) lõige 6 asendatakse järgmisega:

- „6. Komisjon võtab vastu rakendusaktid SPIMi registri struktuuri ning konkreetsete protsesside ja menetluste kohta, sealhulgas artiklis 15 osutatud riskianalüüs, käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 osutatud teavet sisaldavad elektroonilised andmebaasid, artikli 5 lõikes 7a osutatud delegeerimiseks vajalikud menetlused ja tehnilise pädevuse nõuded, artiklis 16 osutatud SPIMi registri kontode andmed, artiklis 20 osutatud SPIMi sertifikaatide müüki ja tagasiostmist käsitleva teabe edastamine SPIMi registrisse, artikli 25 lõikes 3 osutatud võrdlev teabe kontrollimine ning artikli 25a lõikes 3 osutatud teave. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.“

13) Artiklit 17 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 teine lõik asendatakse järgmise lõiguga:

„Enne tegevusloaga SPIMi deklarandi staatuse andmist võib pädev asutus konsulteerida SPIMi registri kaudu asjaomaste pädevate asutuste või komisjoniga lõikes 2 sätestatud kriteeriumide täitmise teemal. Konsultatsioon ei tohi kesta kauem kui 15 kalendripäeva.“;

b) lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Käesoleva artikli lõike 2 punktis b sätestatud kriteeriumide täitmiseks nõuab pädev asutus tagatise esitamist, kui taotleja ei olnud artikli 5 lõike 1 kohase taotluse esitamise aastale eelnenud kahe majandusaasta jooksul asutatud.

Pädev asutus määrab sellise tagatise suuruseks summa, mis arvutatakse sellise arvu SPIMi sertifikaatide koguväärtusena, mille tegevusloaga SPIMi deklarant peaks artikli 22 kohaselt seoses artikli 5 lõike 5 punkti g kohaselt teatatud kaupade impordiga tagastama, võttes arvesse kohandust, mis on vajalik selleks, et kajastada ulatust, milles eraldatakse ELi HKSi lubatud heitkoguse ühikuid vastavalt artiklile 31 tasuta. Esitatav tagatis peab olema pangatagatis, mille peab esimesel nõudmisel välja maksma liidus tegutsev finantseerimisasutus, või muus vormis tagatis, mis annab samaväärse kindluse.“;

c) lõige 7 asendatakse järgmisega:

„7. Pädev asutus vabastab tagatise viivitamata pärast 30. septembrit teisel aastal, mis järgneb aastale, mil tegevusloaga SPIMi deklarant SPIMi sertifikaadid vastavalt artiklile 22 tagastas.“;

d) lisatakse järgmine lõige:

„7a. Erandina artiklist 4, kui importija või kaudne tolliesindaja on esitanud artikli 5 kohase taotluse 31. märtsiks 2026, võib kõnealune importija või kaudne tolliesindaja jätkata ajutiselt kauba importimist, kuni pädev asutus teeb käesoleva artikli kohase otsuse.

Kui pädev asutus keeldub tegevusloa andmisest vastavalt käesoleva artikli lõikele 3, teeb ta ühe kuu jooksul alates otsuse kuupäevast kindlaks 1. jaanuari 2026. aasta ja nimetatud otsuse kuupäeva vahelisel ajavahemikul imporditud kaupadega seonduvad heitkogused, tuginedes artikli 25 lõike 3 kohaselt edastatud teabele ja lähtudes vaikeväärtustest kooskõlas IV lisas sätestatud meetoditega ning tuginedes muule asjakohasele teabele.

Neid kindlakstehtud heitkoguseid kasutatakse artikli 26 lõike 2a kohaste trahvide arvutamiseks.“;

e) lõike 8 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Enne tegevusloaga SPIMi deklarandi staatuse tühistamist annab pädev asutus tegevusloaga SPIMi deklarandile võimaluse olla ära kuulatud. Pädev asutus võib SPIMi registri kaudu konsulteerida asjaomaste pädevate asutuste või komisjoniga tühistamise tingimuste ja kriteeriumide üle. Konsultatsioon ei tohi kesta kauem kui 15 kalendripäeva.“;

f) lõike 10 punkt e asendatakse järgmisega:

„e) käesoleva artikli lõigetes 1 ja 8 osutatud konsultatsioonimenetluse konkreetsed tähtajad, ulatus ja konkreetne vorm.“

14) Artiklit 18 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 jäetakse välja;

b) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Riiklik akrediteerimisasutus võib taotluse korral akrediteerida juriidilise isiku käesoleva määruse kohase tõendajana, kui ta on esitanud dokumentide alusel veendunud, et asjaomane isik suudab kohaldada VI lisas osutatud tõendamispõhimõtteid artiklites 8 ja 10 sätestatud seonduva heitkoguse tõendamise kohustuste täitmiseks. Kui juriidiline isik on rakendusmääruse (EL) 2018/2067 kohaselt akrediteeritud asjaomase tegevusalade rühma ulatuses, võtab riiklik akrediteerimisasutus sellist akrediteerimist arvesse, hinnates akrediteeritud tõendaja kvalifikatsiooni, mis on vajalik käesoleva määruse kohaseks tõendamiseks.“

15) Artikli 19 lõike 3 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Komisjon hõlbustab ka teabevahetust pädevate asutustega kelmuste ja pettuste, artiklis 25a kohaselt tehtud järelduste ning artikli 26 kohaselt määratud trahvide kohta.“

16) Artiklit 20 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Alates 1. veebruarist 2027 müüvad liikmesriigid SPIMi sertifikaate oma liikmesriigis asuvatele tegevusloaga SPIMi deklarantidele ühtsel keskplatvormil.“;

b) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Teave SPIMi sertifikaatide müügi ja tagasiostmise kohta ühtsel keskplatvormil edastatakse iga tööpäeva lõpus SPIMi registrisse.“;

c) lisatakse järgmine lõige:

„5a. Ühtse keskplatvormi loomise, käitamise ja haldamisega seotud kulusid rahastatakse tegevusloaga SPIMi deklarantide makstavatest tasudest.

Ühtse keskplatvormi loomiseks, käitamiseks ja haldamiseks sõlmitud esimese ühise riigihankelepingu kestuse ajal kantakse need kulud esialgu liidu üldeelarvest. Sellega seoses käsitatakse makstavatest tasudest saadavat tulu sihtotstarbelise sisetuluna vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2024/2509* artikli 21 lõike 3 punktile a. Sellest tulust kaetakse ühtse keskplatvormi loomise, käitamise ja haldamise kulud. Pärast nimetatud kulude katmist alles jäänud tulu kantakse liidu eelarvesse.

Ühtse keskplatvormi käitamiseks ja haldamiseks sõlmitud järgmiste ühiste hankelepingute kestuse ajaks võtab komisjon käesoleva määruse täiendamiseks kooskõlas artikliga 28 vastu delegeeritud õigusakti, et määrata kindlaks, et ühtse keskplatvormi käitamis- ja haldamiskulusid rahastatakse otse tegevusloaga SPIMi deklarantide makstavatest tasudest.

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL, Euratom) 2024/2509, 23. september 2024, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid (ELT L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).“;

d) lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 28 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust, täpsustades tasude ajastamist, haldamist, struktuuri ja suurust ning muid SPIMi sertifikaatide müügi ja tagasiostmise korraldusega seotud aspekte, samuti ühtse keskplatvormi organiseerimist ja kasutamist, püüdes saavutada kooskõla komisjoni delegeeritud määruses (EL) 2023/2830* sätestatud menetlustega. Kõnealuste delegeeritud õigusaktidega tagatakse, et ühtse keskplatvormi organiseerimine ja kasutamine on kulutõhus, et tasude suurus on selline, et see katab üksnes asjaomased kulud, ning et välditakse põhjendamatuid halduskulusid.

-
- * Komisjoni 17. oktoobri 2023. aasta delegeeritud määrus (EL) 2023/2830, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ, kehtestades kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikute enampakkumise ajastamist, haldamist ja muid aspekte käsitlevad normid (ELT L, 2023/2830, 20.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/2830/oj).“

17) Artiklit 21 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„1. Komisjon arvutab SPIMi sertifikaatide hinna kui ELi HKSi lubatud heitkoguse ühikute sulgemishindade keskmise enampakkumisplatvormil vastavalt delegeeritud määruses (EL) 2023/2830 sätestatud korrale iga kalendrinädala kohta.“;

b) lisatakse järgmine lõige:

„1a. Erandina lõikest 1 arvutab komisjon SPIMi sertifikaatide hinna, mis vastab artikli 6 lõike 2 punkti b kohaselt 2026. aasta kohta deklareeritud seonduvatele heitkogustele, ELi HKSi lubatud heitkoguse ühikute sulgemishindade kvartalipõhise keskmisena enampakkumisplatvormil vastavalt delegeeritud määruses (EL) 2023/2830 sätestatud korrale selliste kaupade importimise kvartali kohta, millega need heitkogused seonduvad.“;

c) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, mis käsitlevad käesoleva artikli lõigetes 1 ja 1a sätestatud meetodi kohaldamist SPIMi sertifikaatide keskmise hinna arvutamiseks ja hinna avaldamise praktilist korda. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.“

18) Artiklit 22 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Jooksva aasta 30. septembriks ning esimest korda 2027. aastal 2026. aasta kohta tagastab tegevusloaga SPIMi deklarant SPIMi registri kaudu sellise arvu SPIMi sertifikaate, mis vastab artikli 6 lõike 2 punkti c kohaselt tagastamisele eelnenud kalendriaasta eest deklareeritud ja artikli 8 kohaselt tõendatud seonduvale heitkogusele. Komisjon eemaldab tagastatud SPIMi sertifikaadid SPIMi registrist. Tegevusloaga SPIMi deklarant tagab, et SPIMi registris on tema kontrol nõutav arv SPIMi sertifikaate.“;

b) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Alates 2027. aastast tagab tegevusloaga SPIMi deklarant, et SPIMi registris tema kontrol olevate SPIMi sertifikaatide arv vastab iga kvartali lõpus vähemalt 50 %-le kõigi tema poolt kalendriaasta algusest alates imporditud kaupadega seonduvatest heitkogustest, mis määratakse kindlaks ühe võimaluse alusel järgmistest:

- a) IV lisas sätestatud meetodite kohaselt kindlaks määratud vaikeväärtused ilma kõnealuse lisa punktis 4.1 osutatud hinnalisandita või
- b) lõike 1 kohaselt tagastatud SPIMi sertifikaatide arv tagastamise aastale eelneva kalendriaasta kohta, tingimusel et kaupade impordi tollideklaratsioonis viidatakse CN-koodide ja päritoluriikide kaupa samadele kaupadele kui jooksvale aastale eelneval kalendriaastal esitatud SPIMi deklaratsioonis.

Käesoleva lõike kohaldamisel võetakse arvesse artiklis 31 osutatud lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamisega seotud kohandust.“;

c) lisatakse järgmine lõige:

„2a. Tegevusloaga SPIMi deklarant täidab lõikes 2 sätestatud kohustuse selle kvartali lõpuks, mis järgneb kvartalile, mil ühtne massipõhine künnis ületatakse.“

19) Artiklit 23 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Komisjon ostab üle jäänud SPIMi sertifikaadid tagasi artiklis 20 osutatud ühtse keskplatvormi kaudu selle liikmesriigi nimel, kus on tegevusloaga SPIMi deklarandi asukoht. Tegevusloaga SPIMi deklarant esitab tagasiostutaotluse iga selle aasta 31. oktoobriks, mille jooksul SPIMi sertifikaadid tagastati.“;

b) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Lõikes 1 osutatud tagasiostmisele kuuluvate SPIMi sertifikaatide arv on piiratud SPIMi sertifikaatide koguarvuga, mille tegevusloaga SPIMi deklarant oli SPIMi sertifikaatide ostmise kalendriaastal artikli 22 lõike 2 kohaselt kohustatud ostma.

Kui tegevusloaga SPIMi deklarant, kes on kalendriaastal ostnud SPIMi sertifikaate, lähtudes eeldusest, et ta ületab ühtset massipõhist künnist, ei ületa seda künnist, ostetakse kõik kõnealused SPIMi sertifikaadid tegevusloaga SPIMi deklarandi taotlusel vastavalt käesoleva artikli lõikele 1 tagasi.“;

c) lisatakse järgmine lõige:

„2a. Erandina lõikest 2 võib 2026. aasta seonduvatele heitkogustele vastavad 2027. aastal ostetud SPIMi sertifikaadid tagasi osta üksnes 2027. aastal.“

20) Artikkel 24 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 24

SPIMi sertifikaatide kehtetuks tunnistamine

1. Komisjon tunnistab jooksva aasta 1. novembril kehtetuks kõik SPIMi sertifikaadid, mis osteti eelmisele kalendriaastale eelnenud aastal ning mis jäid SPIMi registris tegevusloaga SPIMi deklarandi kontole. Need SPIMi sertifikaadid tunnistatakse kehtetuks ilma kompensatsioonita.
2. Erandina lõikest 1 tunnistab komisjon 1. novembril 2027 kehtetuks kõik 2026. aasta seonduva heitkogusega seoses ostetud SPIMi sertifikaadid . Need SPIMi sertifikaadid tunnistatakse kehtetuks ilma kompensatsioonita.
3. Kui mõnes liikmesriigis on pooleli vaidlus tagastatavate SPIMi sertifikaatide arvu üle, peatab komisjon SPIMi sertifikaatide kehtetuks tunnistamise vaidlustatud kogusele vastavas ulatuses. Selle liikmesriigi pädev asutus, kus on tegevusloaga SPIMi deklarandi asukoht, edastab komisjonile viivitamata kogu asjakohase teabe.“

21) Artikli 25 lõiked 1–4 asendatakse järgmisega:

- „1. Ilma et see piiraks artikli 2a kohaldamist, lubavad tolliasutused kaupu importida ainult tegevusloaga SPIMi deklarandil.
2. Tolliasutused edastavad komisjonile impordiks deklareeritud kauba kohta korrapäraselt ja automaatselt eraldi teavet, kasutades selleks eelkõige määruse (EL) nr 952/2013 artikli 56 lõike 5 kohaselt loodud järelevalve korda. Teave sisaldab delegeeritud määruse (EL) 2015/2446 artikli 6 lõike 2 kohaselt importija või tegevusloaga SPIMi deklarandi deklareeritud EORI-numbrit või registreerimisnumbrit ning tegevusloaga SPIMi deklarandi SPIMi konto numbrit, kauba kaheksakohalist CN-koodi, kogust, päritoluriiki, tollideklaratsiooni kuupäeva ja tolliprotseduuri. Kui importijal ei ole EORI-numbrit, edastavad tolliasutused komisjonile ka importija nime ja aadressi ning olemasolu korral tema kontaktandmed.
3. Komisjon edastab käesoleva artikli lõikes 2 osutatud teabe korrapäraselt selle liikmesriigi pädevale asutusele, kus on tegevusloaga SPIMi deklarandi või importija asukoht, ning kontrollib iga SPIMi deklarandi puhul, kas teave vastab artikli 14 kohases SPIMi registris olevatele andmetele.

4. Tolliasutused võivad kooskõlas määruse (EL) nr 952/2013 artikli 12 lõikega 1 edastada konfidentsiaalse teabe, mille nad on oma ülesannete täitmise käigus saanud või mis neile on konfidentsiaalselt esitatud, komisjonile ja selle liikmesriigi pädevale asutusele, kes tegevusloaga SPIMi deklarandi staatuse andis, või selle liikmesriigi pädevale asutusele, kus on tegevusloaga SPIMi deklarandi või importija asukoht.“

22) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 25a

Järelevalve ühtse massipõhise künnise üle ja selle järgimise tagamine

1. Komisjon jälgib kaupade importi, et tagada ühtse massipõhise künnise järgimise jälgimine.

Ühtse massipõhise künnise järgimist võivad jälgida ka importija asukohaliikmesriigi pädevad asutused.

Komisjon vahetab pädevate asutustega korrapäraselt ja automaatselt teavet, mis on vajalik importijate jälgimiseks SPIMi registri kaudu. Selline teave hõlmab nende importijate loetelu, kes ületavad 90 % ühtsest massipõhisest künnisest.

2. Kui komisjon leiab esialgse hinnangu ja tolliasutuste poolt artikli 25 lõike 2 kohaselt komisjonile edastatud teabe põhjal, et importija on ühtse massipõhise künnise ületanud, edastab ta selle teabe ja oma esialgse hinnangu aluse importija asukohaliikmesriigi pädevale asutusele.

Pädev asutus võib nõuda, et importija või komisjon esitaks dokumentaalsed tõendid, mis on vajalikud, et hinnata, kas importija on ühtse massipõhise künnise ületanud.

Kui dokumentaalsed tõendid ei ole piisavad, et hinnata, kas importija on kõnealuse künnise ületanud, võivad pädevad asutused nõuda tolliasutustelt täiendavaid dokumentaalseid tõendeid, kui sellised tõendid on olemas.

3. Kui pädev asutus jõuab järeldusele, et importija, kes ei ole tegevusloaga SPIMi deklarant, on ühtse massipõhise künnise ületanud, võtab ta põhjendamatu viivitusega vastu sellekohase otsuse. Otsuses esitatakse selle aluseks olevad põhjused ja see sisaldab teavet edasikaebamise õiguse kohta. Pädev asutus teavitab importijat käesoleva määruse alusel kohaldatavatest kohustustest, sealhulgas asjakohasel juhul kohustusest saada tegevusloaga SPIMi deklarandi staatus vastavalt artiklile 5 enne mis tahes muude kaupade importimist. Pädev asutus teavitab sellest otsusest SPIMi registri kaudu ka tolliasutusi ja komisjoni.

Kui importijat esindab üks või mitu kaudset tolliesindajat ja importija ületab ühtse massipõhise künnise, teavitab pädev asutus sellest artikli 5 lõigete 1a 2 kohaselt määratud kaudseid tolliesindajaid.

Kui otsus, et importija on ühtse massipõhise künnise ületanud, edasi kaevatakse, ei ole edasikaebamisel peatavat toimet.

4. Selle kindlaksmääramisel, kas importija on ühtse massipõhise künnise ületanud, ei võta pädev asutus arvesse üht või mitut järjestikust tava või kokkulepet, mille peamine eesmärk või üks peamistest eesmärkidest on jääda ühtsest massipõhisest künnisest allapoole ning mis on fiktiivne (fiktiivsed).

Üht või mitut järjestikust tava või kokkulepet loetakse fiktiivseks, kui kõiki asjakohaseid fakte ja asjaolusid arvesse võttes ei saa järeldada, et see/need võeti kasutusele importija majandustegevusega seotud mõjuvatel ärilistel põhjustel.

Artikli 17 lõike 2 punkti a ja artikli 26 lõike 2a kohaldamisel, kui pädev asutus jõuab järeldusele, et importija on osalenud ühes või mitmes järjestikuses tavas või kokkuleppes, mida käsitatakse fiktiivsena, loetakse, et importija on osalenud käesoleva määruse tõsisel rikkumises.

5. Käesoleva artikli kohase jälgimise eesmärgil määrab komisjon ühtse massipõhise künnisega seotud riskianalüüsi põhjal korrapäraselt – vähemalt korra kalendriaastas või vastavalt vajadusele – kindlaks konkreetset riskitegurid ja tähelepanu nõudvad aspektid, võttes arvesse SPIMi registris sisalduvat teavet, tolliasutuste poolt artikli 25 kohaselt edastatud teavet ja muid asjakohaseid teabeallikaid, sealhulgas artikli 15 lõike 1 kohaselt tehtud kontrollimisel ilmnenu õigusnormide rikkumisi. Kõnealused riskitegurid ja tähelepanu nõudvad aspektid edastatakse asjakohasel juhul pädevatele asutustele ja tolliasutustele.“

23) Artiklit 26 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

- „1. Tegevusloaga SPIMi deklarant, kes jätab jooksva aasta 30. septembriks tagastamata sellise arvu SPIMi sertifikaate, mis vastab eelnenud kalendriaastal imporditud kaubaga seonduvale heitkogusele, peab maksma trahvi. Trahv määratakse kauba importimise aasta eest, see peab olema identne trahviga, mis määratakse direktiivi 2003/87/EÜ artikli 16 lõike 3 kohaselt ülemäärase heitkoguse eest, ja seda suurendatakse vastavalt nimetatud direktiivi artikli 16 lõikele 4. Trahv määratakse iga SPIMi sertifikaadi eest, mille tegevusloaga SPIMi deklarant on tagastamata jätnud.“;

b) lisatakse järgmine lõige :

„1a. Erandina käesoleva artikli lõikest 1, kui tegevusloaga SPIMi deklarant ei tagasta õiget arvu SPIMi sertifikaate kolmanda isiku, nimelt käitaja, tõendaja või artikli 9 lõikes 2 osutatud süsinikuhinna dokumente tõendava sõltumatu isiku esitatud ebaõige teabe tõttu, võib pädev asutus käesoleva artikli lõikes 1 osutatud trahvi vähendada. Sel viisil määratud trahv peab olema mõjus, proportsionaalne ja hoiatav ning võtma eelkõige arvesse kohustuste täitmata jätmise kestust, raskusastet, ulatust, tahtlikkust või korduvust või seda, mil määral tegevusloaga SPIMi deklarant tegi pädeva asutusega koostööd.“;

c) lisatakse järgmine lõige:

„2a. Lõiget 2 kohaldatakse ka muude importijate kui tegevusloaga SPIMi deklarantide suhtes, kui nad ületavad ühtse massipõhise künnise. Seejuures võetakse arvesse kõiki sellise importija poolt asjaomasel kalendriaastal imporditud kaupadega seonduvaid heitkoguseid. Trahvi tasumine vabastab importija kohustusest esitada kõnealuse impordi kohta SPIMi deklaratsioon ja tagastada SPIMi sertifikaadid.

Erandina käesoleva lõike esimesest lõigust võib pädev asutus vähendada käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud trahvi, kui importija ei ületanud ühtset massipõhist künnist rohkem kui 10 % võrra kõnealusest künnisest, või artikli 17 lõikes 7a osutatud juhtudel. Kõnealune trahv peab olema mõjus, proportsionaalne ja hoiatav ega tohi olla väiksem kui trahv, mis on ette nähtud lõikes 1. Trahvi tasumine vabastab importija kohustusest esitada kõnealuse impordi kohta SPIMi deklaratsioon ja tagastada SPIMi sertifikaadid.“;

d) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Trahvi tasumine vastavalt lõigetele 1 ja 1a ei vabasta tegevusloaga SPIMi deklaranti kohustusest järelejäänud arv SPIMi sertifikaate jooksva aastal tagastada.“;

e) lisatakse järgmine lõige:

„4a. Käesoleva artikli lõigete 1 ja 2 kohaldamisel arvutab pädev asutus nende SPIMi sertifikaatide koguarvu, mis oleks tulnud tagastada, võttes aluseks imporditud kauba netomassi ja lähtudes seonduvatest heitkogustest, mis määratakse kindlaks vaikeväärtustena vastavalt IV lisas sätestatud meetoditele, ning võttes arvesse artiklis 31 osutatud lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamisega seotud kohandust.“

24) Artikli 27 lõike 2 punkt b asendatakse järgmisega:

„b) impordi kunstlik osadeks jagamine, sealhulgas fiktiivsete skeemide kaudu, eesmärgiga hoiduda ühtse massipõhise künnise ületamisest.“

25) Artiklit 28 muudetakse järgmiselt:

a) lõiked 2 ja 3 asendatakse järgmisega:

- „2. Artikli 2 lõigetes 10 ja 11, artikli 2a lõikes 3, artikli 18 lõikes 3, artikli 20 lõigetes 5a ja 6 ning artikli 27 lõikes 6 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates ... [käesoleva muutmismääruse jõustumise kuupäev]. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.
3. Euroopa Parlament või nõukogu võivad artikli 2 lõigetes 10 ja 11, artikli 2a lõikes 3, artikli 18 lõikes 3, artikli 20 lõigetes 5a ja 6 ning artikli 27 lõikes 6 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta.“;

b) lõige 7 asendatakse järgmisega:

„7. Artikli 2 lõigete 10 ja 11, artikli 2a lõike 3, artikli 18 lõike 3, artikli 20 lõigete 5a ja 6 või artikli 27 lõike 6 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.“

26) Artikli 30 lõike 6 teise lõigu punkti b muudetakse järgmiselt:

a) alapunkt i asendatakse järgmisega:

„i) haldamissüsteem, sealhulgas hinnang selle kohta, kuidas liikmesriikides SPIMi deklarantide tagatise ja tegevusluba rakendatakse ja hallatakse;“;

b) lisatakse järgmine alapunkt:

„v) ühtse massipõhise künnise kohaldamine, sealhulgas võimalus seda künnist tõsta ja kehtestada täiendav saadetisepõhine künnis.“

27) Artikli 36 lõiget 2 muudetakse järgmiselt:

a) punkt b asendatakse järgmisega:

„artikli 2 lõiget 2, artikleid 2a, 4, 6–9, 10a, 15, 19 ja 21, artikli 22 lõikeid 1 ja 3 ning artikleid 23–27 ja artiklit 31 alates 1. jaanuarist 2026;“;

b) lisatakse järgmised punktid:

„c) artikli 22 lõiget 2 alates 1. jaanuarist 2027;

d) artikli 20 lõikeid 1, 3, 4 ja 5 alates 1. veebruarist 2027.“

28) I lisa asendatakse CN-kood „2507 00 80 – Muud kaoliinsavid“ koodiga „ex 2507 00 80 – Muud kaoliinsavid, v.a kaltsineerimata kaoliinsavid “.

29) II lissasse lisatakse järgmine tabel:

„Elekter

CN-kood	Kasvuhoonegaas
2716 00 00 – Elektrienergia	Süsinikdioksiid

“.

30) IV lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse I lisale.

31) V lisa punkti 2 lisatakse järgmine alapunkt:

„e) teave ja meetod, mida seonduva heitkoguse arvutamiseks kasutati.“

32) VI lisa punkti 2 alapunkti k alapunkt iii asendatakse järgmisega:

„iii) nende käitiste tunnusandmed, kus sisendmaterjal (lähteaine) on toodetud, ja selle materjali tootmisest tulenev tegelik heitkogus;“.

33) Lisatakse käesoleva määruse II lisas esitatud VII lisa.

Artikkel 2

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

..., ...

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

I LISA

IV lisa muudetakse järgmiselt:

1) punkt 3 asendatakse järgmisega:

„3. KEERUKATE KAUPADE TEGELIKU SEONDUVA HEITKOGUSE
KINDLAKSTEGEMINE

Konkreetses käitises toodetud keerukate kaupade tegeliku seonduva eriheitkoguse kindlakstegemisel kasutatakse järgmist valemit:

$$SEE_g = \frac{AttrEm_g + EE_{InpMat}}{AL_g}$$

kus

$AttrEm_g$ on kaubale (g) omistatud heitkogus,

AL_g on kauba tootmismaht (aruandeperioodil selles käitises toodetud kauba kogus) ja

EE_{InpMat} on tootmisprotsessis tarbitud sisendmaterjalidega (lähteainetega) seonduv heitkogus. Arvesse võetakse ainult sisendmaterjale (lähteaineid), mis on loetletud I lisas ning mis on pärit kolmandatest riikidest ja territooriumidelt, mille suhtes ei kohaldata III lisa punkti 1 kohast erandit. EE_{InpMat} arvutatakse järgmiselt:

$$EE_{InpMat} = \sum_{i=1}^n M_i \cdot SEE_i$$

kus

M_i on tootmisprotsessis kasutatud sisendmaterjali (lähteaine) (i) mass ja

SEE_i on sisendmaterjaliga (lähteainega) (i) seonduv eriheitkogus. SEE_i puhul kasutab käitise käitaja selle heite väärtust, mis tuleneb käitisest, kus sisendmaterjal (lähteaine) toodeti, tingimusel et selle käitise andmeid on võimalik asjakohaselt mõõta.“;

2) punkt 4 asendatakse järgmisega:

„4. ARTIKLI 7 LÕIGETES 2 JA 3 OSUTATUD VAIKEVÄÄRTUSTE
KINDLAKSMÄÄRAMINE

Seonduva heitkoguse vaikeväärtuste kindlaksmääramisel kasutatakse ainult tegelikke väärtusi. Tegelik andmete puudumisel võib kasutada erialakirjanduses esitatud väärtusi. Vaikeväärtused määratakse kindlaks parimate kättesaadavate andmete põhjal. Parimad kättesaadavad andmed põhinevad usaldusväärsetel ja avalikult kättesaadaval teabel. Vaikeväärtused vaadatakse korrapäraselt läbi artikli 7 lõike 7 kohaselt vastu võetud rakendusaktidega, mis põhinevad kõige ajakohasemal ja usaldusväärsemal teabel, sealhulgas kolmanda riigi või kolmandate riikide rühma esitatud teabel.“

3) punkt 4.1 asendatakse järgmisega:

4.1. Artikli 7 lõikes 2 osutatud vaikeväärtused

Vaikeväärtused määratakse kindlaks iga eksportiva riigi ja iga I lisas loetletud muu kauba kui elektrienergia keskmise heitemahukuse alusel, millele lisandub proportsionaalne hinnalisand. Hinnalisand määratakse kindlaks artikli 7 lõike 7 kohaselt vastu võetud rakendusaktides ja see kehtestatakse asjakohasel tasemel, et tagada SPIMi keskkonnavaline terviklikkus, tuginedes kõige ajakohasemale ja usaldusväärsemale teabele, sealhulgas üleminekuperioodi jooksul kogutud teabele. Kui teatava kaubaliigi suhtes ei saa eksportiva riigi usaldusväärseid andmeid kasutada, võetakse selle kaubaliigi vaikeväärtuse aluseks keskmine heitemahukus kümnes suurima heitemahukusega eksportivas riigis, mille usaldusväärseid andmeid saab selle kaubaliigi suhtes kasutada.“;

4) punkti 7 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Piirkondlikult kohandatud väärtusi võib kasutada, kui kolmandas riigis, kolmandate riikide rühmas või kolmanda riigi piirkonnas toodetud kauba deklarandil on võimalik usaldusväärsete andmete põhjal tõendada, et piirkondlikult kohandatud alternatiivsed vaikeväärtused on komisjoni kindlaks määratud vaikeväärtustest väiksemad.“

II LISA

Lisatakse VII lisa:

„VII LISA

Ühtne massipõhine künnis

1. Artiklis 2a osutatud ühtseks massipõhiseks künniseks määratakse 50 tonni netomassi.
2. Artikli 2a lõike 3 kohaldamisel kohaldatakse järgmist meetodit:

$\bar{Q}$ on valitud nii, et

$$\frac{\sum_{i=1}^N \mathbf{Em}_i \times \mathbf{1}_{-(Q_i > \bar{Q})}}{\sum_{i=1}^N \mathbf{Em}_i} \geq 99\%$$

kus

eesmärgiks seatud osakaal heitkogustest on 99 %

$\bar{Q}$ on massikünnis tonnides, mille korral on võimalik hõlmata eesmärgiks seatud osakaal heitkogustest;

importija aastane heitkogus: $i, \mathbf{Em}_i = \sum_{j=1}^J q_{i,j} \mathbf{EI}_j$;

$q_{i,j}$ on importija i imporditud CN-koodiga j kauba kogus tonnides;

J_i on importija i imporditud nelja asjaomase sektori (alumiinium, tsement, väetised, raud ja teras) kaupade CN-koodide arv;

E_{Ij} on CN-koodiga j kauba heitemahukus¹;

koguheide: nelja asjaomase SPIMi sektori CO₂ koguheide, st kõigi importijate vastavate heitkoguste summa: koguheide = $\sum_{i=1}^N E_{mi}$, kus N on importijate arv;

$Q_i = \sum_{j=1}^{J_i} q_{i,j}$: importija i imporditud I lisas loetletud kaupade üldkogus tonnides;

$1(Q_i > \bar{Q})$ on indikaatorfunktsioon, mille väärtus on 1, kui $Q_i > \bar{Q}$ (st kui importija impordib massikünnisest $\bar{Q}$ suuremaid koguseid), muul juhul 0.

Selleks et võtta arvesse kaubanduse struktuurimuutustega seotud ebakindlust ning samal ajal jätkuvalt järgida käesoleva määruse keskkonnaeesmärki, lisatakse eespool nimetatud eesmärgiks seatud heitkoguste osakaalule 0,25 protsendipunkti suurune marginaal.

Ühtne massipõhine künnis ümardatakse lähima kümneni.“.

¹ Heitemahukused E_j põhinevad ülemineku perioodi kohta avaldatud heite vaikeväärtustel (ilma hinnalisandita). Tsemendi- ja väetisetoodete puhul võetakse arvesse otseseid ja kaudseid heitkoguseid; alumiiniumi- ning raua- ja terasetoodete puhul võetakse arvesse ainult otseseid heitkoguseid. Ühtse massipõhise künnise edaspidiseks ajakohastamiseks kehtestatakse vaikeväärtused IV lisas esitatud meetodite kohaselt ilma IV lisa punktis 4.1 osutatud hinnalisandita.